

Finansal Sağlık, Refah, Öz güven, Sosyal Karşılaştırma ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki*

Doğuş KAYA** Zeynep ÇOPUR***

ÖZ

Bu çalışma bireysel finansman yönetiminin kişilerin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Ankara'da bulunan vakıf ve devlet üniversitelerinde çalışan idari ve akademik 541 personel üzerinde anket çalışması yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda yaşam memnuniyeti ile finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal refah arasında anlamlı-pozitif yönlü, finansal sosyal karşılaştırma arasında anlamlı-negatif yönlü; finansal refah ile finansal sağlık ve finansal özgüven arasında anlamlı-pozitif yönlü, finansal sosyal karşılaştırma arasında anlamlı-negatif yönlü; finansal sosyal karşılaştırma ile finansal sağlık ve finansal özgüven arasında anlamlı-negatif yönlü, finansal özgüven ile finansal sağlık arasında anlamlı-pozitif yönlü ilişkiye rastlanmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda ise bireylerin finansal refahlarının yaşam memnuniyetleri üzerinde etkisinin olduğu; finansal sağlıklarının, finansal özgüvenlerinin ve finansal sosyal karşılaştırma eğilimlerinin yaşam memnuniyetlerini etkilemediği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Sağlık, Finansal Özgüven, Finansal Sosyal Karşılaştırma, Finansal Okuryazarlık, Yaşam Memnuniyeti

JEL Sınıflandırması: G40, G41, I31

The Relationship Between Financial Health, Well-Being, Self-Confidence, Social Comparison, and Life Satisfaction

ABSTRACT

This study aims to measure the impact of individual financial management on people's life satisfaction. For this purpose, a survey was conducted on 541 administrative and academic staff working at foundation and state universities in Ankara. As a result of the correlation analysis, there was a significant-positive correlation between life satisfaction and financial health, financial self-confidence and financial well-being, and a significant-negative correlation between financial social comparison; significant-positive between financial well-being and financial health and financial self-confidence, significant-negative between financial social comparison; significant-negative relationship was found between financial social comparison and financial health and financial self-confidence, and a significant-positive relationship was found between financial self-confidence and financial health. As a result of the regression analysis, it was found that individuals' financial well-being has an impact on their life satisfaction; It was determined that their financial health, financial self-confidence and financial social comparison tendencies did not affect their life satisfaction.

* Çalışma, "Y Kuşağı'nın Finansal Sağlığının, Yaşam Memnuniyeti ve İş Tatmini Üzerindeki Etkisinde Finansal Refahın Aracı Rolü" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

** Prof. Dr. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü. kydogus@gmail.com, ORCID Bilgisi: 0000-0002-1456-0522

*** Doktora Öğrencisi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü. kydogus@gmail.com, ORCID Bilgisi: 0000-0003-4397-7084

(Makale Gönderim Tarihi: 14.04.2024 / Yayına Kabul Tarihi: 09.12.2024)

Doi Number: 10.18657/yonveek.1468154

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Key Words: *Financial Health, Financial Self-Confidence, Financial Social Comparison, Financial Literacy, Life Satisfaction*

JEL Classification: *G40, G41, I31*

GİRİŞ

Yaşanan ekonomik problemler bireylerin ve ailelerin finansal yönetimlerinin yaşamları üzerinde ne kadar önemli olduğunu tekrar gün yüzüne çıkarmıştır. Yapılan çalışmalar bireylerin gelirlerinin; fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlıklarının ve yaşam kalitelerinin üzerindeki en önemli etkenlerden biri olduğunu göstermektedir (Aydiner Boylu ve Paçacıoğlu, 2016). Gelirin bu yöndeki önemli etkisi bireyler tarafından iyi yönetilmesi, yönlendirilmesi ve kontrol edilmesi gerekliliğini de ortaya çıkarmaktadır. Finansal okuryazarlık, finansal sağlık, finansal refah vb. kavramlar bireylerin gelirlerini doğru ve verimli yönetebilmeleri üzerine kullanılan akademik kavramlardır. Bu kavramlar yerli ve yabancı literatürde çok kez araştırılmış ve birçok değişken üzerindeki etkileri yorumlanmıştır. Bu aşamada finansal okuryazarlık, finansal sağlık ve finansal refah kavramlarının akademik olarak araştırılması, bu konuda bilime katkıda bulunulması ve bireylerin bu yönde eğitilmesinin gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir. Bu nedenle bu çalışmada bireylerin gelir yönetimleri ile ilgili kavramlar arasında bulunan finansal sağlık, finansal refah, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma kavramları incelenerek, bu kavramların bireylerin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkileri yorumlanmıştır.

Literatürde finansal değişkenlerin, gelirin ve ekonominin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisini araştıran araştırmalara rastlanmaktadır. Ancak bu çalışmada kullanılan bağımsız değişkenlerin yaşam memnuniyeti üzerine etkisini ülkemizde ölçen başka bir çalışmaya araştırmacılar tarafından rastlanmamıştır. Özellikle bağımsız değişkenler arasında bulunan finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma değişkenlerinin literatürde kullanım sıklığının çok az olması ve bu değişkenlerin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisinin ölçülmesinin literatüre önemli katkıları olacağı düşünülmektedir.

I. FİNANSAL SAĞLIK VE FİNANSAL REFAH

Finansal sağlık ve finansal refah literatürde genellikle birbirleri yerine kullanılan iki kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. “Financial well being” ve “financial wellness” kavramlarını “finansal sağlık” olarak yerli literatüre çeviren kaynaklar bulunmaktadır (Alkaç Özdemir, 2023). Oysaki finansal sağlık (financial health) ve finansal refah (financial well being/wellness) birbirlerinden farklı iki kavramdır. Kısaca finansal sağlığın harcama, birikim, borçlanma ve planlama bileşenleri çerçevesinde bireylerin para yönetimi; finansal refahın ise kazanılan paradan bağımsız olarak bu yönetim doğrultusunda bireylerin hissettiği refah hissi olduğundan bahsetmek mümkündür (Consumer Financial Protection Bureau, 2015; Financial Health Network, 2020).

A. Finansal Sağlık

Finansal sağlık kavramı bireylerin finansal faaliyetlerinden yola çıkarak bu faaliyetleri ne kadar başarılı yönetebildiklerini ölçmek adına geliştirilmiş bir kavramdır. Finansal sağlık araştırmalarında sık sık karşımıza çıkan Center for

Financial Services Inovation/Finansal Hizmetler İnovasyon Merkezi (CFSI)'ne göre, bireyin günlük finansal aktiviteleri doğru yönlendirildiğinde, finansal dayanıklılık ve finansal fırsatların olasılıkları artırıldığında finansal sağlık elde edilmiş olur (Gutman, Garon, Hogarth ve Schneider, 2015). Finansal sağlık, bireylerin sahip oldukları menkul kıymet değeri ile doğru orantılı olarak tanımlanmamaktadır. Menkul kıymet değeri finansal sağlık düzeyinin belirlenmesinde önemli bir kavram değildir. Fazla paraya sahip olan kişi finansal olarak sağlıklı, daha az paraya sahip kişi ise finansal olarak sağlıklı olabilecektir. Kavram, bireylerin ellerindeki menkul kıymeti doğru yönetebilmeleri ile ilgilidir. Çam, Ayaydın, Tosunoğlu, Yeşilçelebi ve Akdeniz (2018) finansal sağlığı “bireylerin gelir düzeyleri, borç yönetim düzeyi, tasarruf eğilimleri, yatırım kararları ve finansal planlamaları sonucundaki mevcut ruh hali” şeklinde belirtmektedir. Çopur ve Doğan (2022)'ın araştırmasında ise finansal sağlık, tek başına ölçülemeyen; bireyin finansal durumu, finansal tatmini, finansal tutumu ve davranışının birleşiminden oluşan kapsamlı ve çok boyutlu bir kavramdır.

Gelişen ve gelişmekte olan ülkelerin finansal sağlık kavramına ilgisi gün geçtikçe artmaktadır. Kavram, finansal hizmet sağlayıcıları ile çalışmayan/çalışamayan bireylere finansal olarak daha iyi nasıl hizmet verilebileceğine ve bu bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin artırılması adına nasıl eğitimler alabileceklerine dair araştırmalara odaklanmaktadır (Fu, 2018). Finansal hizmet sağlayıcıları günümüzde bu kavramı ölçebilmek adına bireylerin kredi skorlarını göz önünde bulundurmaktadır. Kredi skorunun kusurlu ve modası geçmiş olduğunu düşünen Finansal Sağlık Ağı (Financial Health Network) bireylerin finansal sağlığını ölçmek için dört bileşenden ve sekiz göstergeden oluşan bir finansal sağlık ölçme aracı geliştirmiştir. Finansal Sağlık Ağı daha hassas ve savunmasız olanlar başta olmak üzere bireylerin finansal sağlıklarını geliştirmeleri adına; finansal hizmet sağlayıcıları, iş insanları, politika yapıcılar ve girişimciler ile iş birliği yaparak gerekli adımları atmaya çalışan Amerika Birleşik Devletleri merkezli bir oluşumdur (Financial Health Network, 2023; Parker, Castillo, Garon ve Levy, 2016). Oluşumun geliştirmiş olduğu finansal sağlık ölçeği, finansal hizmet sağlayıcılarının müşterilerinin finansal sağlıklarını ölçebilmelerine yardımcı olmaktadır. Finansal hizmet sağlayıcılarının müşterileri ile yakın, uzun dönemli ve güvenilir bir bağ kurabilmeleri için onların finansal sağlıklarını ölçebilmeleri önemlidir. Müşterilerinin finansal sağlıklarını ölçebilen finansal hizmet sağlayıcıları müşterilerinin hangi ürünlere ihtiyaçları olduğunu anlamlandırabilir ve onların finansal refahlarına ulaşabilmeleri adına stratejilerini belirlemelerine yardımcı olurlar. Burada temel amaç müşterilerin finansal ihtiyaçlarını doğru belirlemek ve bu ihtiyaçları ellerindeki finansal ürünler ile giderebilmektir. Bu amaç doğrultusunda yeni finansal hizmetler ve politikalar geliştirilebilir. Finansal Sağlık Ağı'nın bireylerin finansal sağlığını ölçmek için geliştirdiği ölçekte kullanılan ve bireylerin günlük finansal aktivitelerine ayna tutan, dört bileşen ve sekiz gösterge aşağıda listelenmiştir (Gutman ve diğerleri, 2015; Parker ve diğerleri, 2016);

- **Harcama (Spend)**
  - *Gelirden daha az harcamak*; Bireyin nakit akışını yönetme ve gelirinden daha az harcama yeteneği, tasarruf edebilmesini ve beklenmedik olaylar karşısındaki dayanıklılığını inşa edebilmesini doğrudan etkilemektedir.
  - *Faturaları zamanında ve tamamen ödemek*; Bireylerin fatura ödemelerini takip edebilmeleri; nakit akışlarını yönetebilme ve günlük harcama sınırlarına bağlı kalma yeteneklerine ışık tutmaktadır.
- **Tasarruf (Save)**
  - *Tasarrufların asgari yaşam harcamalarında uzun süre kullanılabilmesi*; Hızlıca paraya çevrilebilecek birikimler; otomobil tamiri, tesisat arızaları, ani iş kayıpları vb. beklenmedik harcamaların karşılanabilmesi adına önem arz etmektedir.
  - *Uzun dönemli hedefler için birikim yapmak*; Uzun dönemli hedefler adına yapılan birikimler; bireylerin finansal güvenliklerini sağlamalarında ve yeni bir ev ve/veya araç alma, çocukların eğitim masrafları ve yeni bir iş kurma vb. için avantaj sağlamalarında önemli bir yere sahiptir.
- **Borçlanma (Borrow)**
  - *Sürdürülebilir borç yükü*; Yönetilebilir bir borç yüküne sahip olmak, finansal anlamda iflas etmek de dahil olmak üzere uzun dönemli finansal zorluklara öncülük edebilecek; geciken ödemeler altında ezilme ve aşırı borçlanma gibi riskleri ortadan kaldıracaktır.
  - *İyi bir kredi skoru*; Bireylerin finansal yeteneklerini ölçebilmek adına kredi skorları Finansal Sağlık Ağı tarafından her ne kadar kusurlu bir gösterge olarak görünse de bireylerin düşük maliyetli kredilere erişebilmeleri ve bunları geri ödeme eğilimleri üzerine ışık tutmaktadır.
- **Planlama (Plan)**
  - *Uygun sigortalara sahip olmak*; Bireylerin uygun sigortalara sahip olmaları; sevdiklerinin ölümü (hayat sigortası), acil sağlık harcamaları (sağlık sigortası), yangın vb. ile ikamet edilen evin zarar görmesi (eşya sigortası, deprem sigortası) gibi beklenmedik yüklü harcamalarla başa çıkmalarına yardımcı olacaktır.
  - *Finansal olarak öngörülü planlama yapabilmek*; Harcamaları önceden planlamak, bireylerin gelecek odaklı olduğunu ve mali durumlarını iyileştirmekle ilgilendiklerini göstermektedir.

Finansal sağlık seviyesinin ölçülmesinde kullanılan bu bileşenler ve göstergeler ile finansal refah kavramının tanımına bakıldığında, finansal hizmet sağlayıcılarının da amaçlarına uygun olarak; finansal sağlık düzeyi yüksek olan bireyin finansal refah düzeyinin de yüksek olacağı söylenebilir.

Finansal sağlığın oluşturulması ve sürdürülebilir olmasında; bireysel yeterlik, destekleyici bir ekonomik çevre, güçlü sosyal hizmetler ve yüksek kaliteli

finansal ürün ve hizmetlerin olması gerekir. Tüketici odaklı bir yaklaşım sunan finansal sağlık; politika yapımcılar, tüketici hakları savunucuları ve diğer kamu liderleri tarafından da desteklendiğinde desteklenen ülke için makroekonomik yararlar sağlayacaktır. Müşterilerinin ihtiyaçlarını doğru ölçebilen ve ihtiyaçlarına tam anlamıyla karşılık verebilecek finansal hizmet sağlayıcıları içinse finansal pazarda avantaj sağlayabilecek finansal sağlık, yüksek kalitede finansal ürün ve hizmetlerden yararlanabilecek bireylerin daha iyi finansal kararlar verebilmelerine, varlıkları üzerinde daha fazla hakimiyet kurabilmelerine ve gelecek için daha doğru planlar yapabilmelerine yardımcı olacaktır (Gutman ve diğerleri, 2015).

Türkiye’de bu konuda Karadeniz bölgesinde yaşayan bireylerden elde edilen verilerle finansal sağlık endeksi modeli oluşturmayı amaçlayan çalışmada (Çam ve diğerleri, 2018), endeksi oluşturmak için OECD bünyesinde bulunan Finansal Eğitime Yönelik Uluslararası İşbirliği’nin finansal okuryazarlık ölçeğini kullanmıştır. Endeksin oluşturulması için bu ölçekten elde edilen değişkenler belirlenmiştir. Belirlenen gelir düzeyi, bütçe uygulama düzeyi vb. değişkenleri doğrultusunda endeks için model oluşturulmuştur. Modelin çalıştırılması ile bireylerin finansal sağlık endeksi puanları ortalamasının biraz üzerinde olarak tespit edilmiştir.

Covid-19 salgını sürecinde bireylerin finansal sağlıklarını ölçmeyi amaçlayan bir başka çalışmada ise finansal cehaletin, finansal kaygının, finansal güvenliğin, finansal krizin, yaşın, gelirin, algılanan gelirin ve eğitimin finansal sağlıkla önemli ölçüde ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır (Çopur ve Doğan, 2022)

B. Finansal Refah

Bireylerin mevcut ve gelecekteki finansal sorumluluklarını yerine getirebileceği, kendini finansal olarak güvende hissedebileceği ve finansal olarak yaşamdan keyif alacağı seçimler yapabileceği durumda olmaları; finansal olarak refah içinde olmaları anlamına gelmektedir (Consumer Financial Protection Bureau, 2015). Falahati ve Paim (2011) finansal refahı bireyin finansal durumundan duyduğu tatmin olarak, Brügger, Hogreve, Holmlund, Kabadayi ve Löfgren, (2017) ise mevcut ve beklenen/arzulanan yaşam standartlarını ve finansal özgürlüğü sürdürebilme algısı olarak tanımlamıştır. Sürdürülebilirlik kavramı doğrultusunda finansal refah, bireylerin ve hane halkının mevcut gelirleri ile temel ihtiyaçlarını (yiyecek, barınma, eğitim vb.) rahat bir şekilde karşılamalarının sürdürülebilirliği olarak da tanımlanabilir. Bu bağlamda sürdürülebilirlik, günlük harcamalar veya düzenli giderler için borçlanmaktan kaçınmak amacıyla yeterli gelir ve birikime sahip olmak anlamına gelir (Carton, Xiong ve McCarthy, 2022). Finansal refahın sağlanabilmesi için yalnızca finansal bilgi düzeyi yeterli değildir. Finansal davranışlar finansal refahın elde edilmesi için finansal bilgiye aracılık etmektedir. Finansal bilgi ve finansal tutum finansal refaha erişimde her ne kadar önemli olsa da sağlıklı finansal davranış onlardan çok daha önemlidir (Bhatia ve Singh, 2023).

Finansal refahın elde edilmesi bağlamında finansal refahın bağlantılı olduğu değişkenler hakkında yerli ve yabancı yazın incelendiğinde finansal refahın makroekonomik çevredeki değişiklikler, finansal bilgiye erişim, finansal özgüven,

sosyal karşılaştırma, finansal sosyal karşılaştırma, finansal okuryazarlık, finansal endişe, teknolojik gelişmeler, bireylerin demografik özellikleri vb. birçok değişken ile ilişkisinin incelendiği araştırmalarla karşılaşılmaktadır (Norvilitis ve Mao, 2013; She, Waheed, Lim ve E-Vahdati, 2023; Taft, Hosein, Mehrizi ve Roshan, 2013; Ünal, Düğer ve Özyaşar, 2015). Söz konusu değişkenler arasında bulunan ve daha önce yapılan çalışmalarda üzerinde daha az durulan finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma değişkenleri bu çalışmada da kullanılmıştır.

II. FİNANSAL ÖZGÜVEN VE FİNANSAL SOSYAL KARŞILAŞTIRMA

A. Finansal Özgüven

Finansal okuryazarlık seviyesinin yükselmesi ile sağlanabilecek finansal özgüven kavramı (Disney ve Gathergood, 2013) bireyin finansal olarak atacağı adımlarda kendine duyduğu güven hissidir. Bireylerin sahip oldukları menkul kıymet ile bağlantılı olan finansal özgüven hissi bu sebeple finansal dayanıklılık olarak da görülebilir (Imarhiagbe, Saridakis ve Mohammed, 2017).

Finansal özgüven ve finansal eğitim arasında pozitif yönlü bir bağlantı olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Disney ve Gathergood, 2013; Imarhiagbe ve diğerleri, 2017) finansal özgüvenin sağlanması adına iyi bir finansal davranış yeteneği oluşturmak, bilgi emiliminin yüksek olduğu düşünüldüğünde genç yaşlardan itibaren öğrenilmesi gereken bir unsurdur (She, Rasiah, Turner, Gupta ve Sharif Nia, 2022).

Ayrıca genç yaşta bireylerin teknoloji ile arasındaki bağılık düşünüldüğünde kişisel finansal yönetim alanındaki teknolojik gelişmelerin artışı bireylerin finansal özgüveninin artışına sebep olabilecektir (She ve diğerleri, 2023).

Finansal dayanıklılık üzerinden de gözlemleyebileceğimiz finansal özgüvenin sağlanması adına bireyler kötü ekonomik şartlarda borçlanma yolunu seçmektedir. Üniversite öğrencilerinin borçlanmaya karşı psikolojik tutumlarını ölçmek için 283 öğrenci üzerinde yapılan çalışma sonucunda finansal özgüven ve borçlanma davranışı arasında negatif yönlü ilişkiye rastlanmıştır. Bu sonuca göre finansal özgüveni düşük öğrencilerin borçlanmaya olan tutumları daha yüksektir (Beale ve Cude, 2017).

Finansal refah ve finansal özgüven arasındaki bağlantının da araştırıldığı Norvilitis ve Mao, (2013)'nin çalışmasında finansal özgüven ve finansal refah arasında ise pozitif ilişki görülmüştür. Bu sonuca göre yüksek finansal özgüven düzeyine sahip olan öğrencilerin finansal refah düzeyleri de yüksektir. Amerikalı ve Brezilyalı üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir başka çalışmada da finansal özgüvenin finansal refahı etkilediğine dair sonuçlara ulaşılmıştır (Santos, Mendes-Da-Silva, Flores ve Norvilitis, 2016).

B. Finansal Sosyal Karşılaştırma

Sosyal karşılaştırma tutumu bireyin sosyal statü olarak kendini bir başkasıyla karşılaştırması anlamına gelmektedir. (Leach, Hayhoe ve Turner, 1999) yaptığı araştırmada sosyal karşılaştırma tutumu ile finansal refah arasında negatif yönlü bir ilişki saptamıştır. Araştırmaya göre sosyal karşılaştırma tutumu artan bireylerin finansal refah düzeylerinde azalma gözlemlenmiştir.

Sosyal karşılaştırma tutumunun ölçülebilmesi için Gibbons ve Buunk, (1999)'un geliştirdiği ölçeği kullanan Norvilitis ve Mao, (2013), ölçeğe finansal sorular da ekleyerek Finansal Sosyal Karşılaştırma isimli yeni bir ölçek oluşturmuş ve üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanımını üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin finansal sosyal karşılaştırma düzeyleri ile finansal refah düzeyleri arasında negatif ilişki görülmüştür. Bu sonuca göre finansal sosyal karşılaştırma düzeyi düşük olan öğrencilerin finansal refah düzeyleri yüksektir.

Amerikalı ve Brezilyalı üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir başka çalışmada da finansal sosyal karşılaştırmanın finansal refahı etkilediği saptanmıştır (Santos ve diğerleri, 2016).

III. YAŞAM MEMNUNİYETİ

Bireylerin ihtiyaç ve isteklerinin karşılanması sonucu ortaya çıkan memnuniyet kavramı bireylerin yaşam kalitelerini bütünüyle değerlendirdiklerinde ulaştıkları pozitif duygular ile yaşam memnuniyeti olarak tanımlanmaktadır (Çopur, Çiçek ve Pekmezci, 2015). Yaşam memnuniyeti bireyin yaşam kalitesi ile ilgilidir. Bu bağlamda yaşam kalitesini etkileyen faktörleri sağlık, medeni durum, cinsiyet, eğitim, gelir, yaşanan konut ve özellikleri, yaş, sosyal destek, iş yaşamı ve boş zaman aktiviteleri olarak da detaylandırabiliriz (Aydiner Boylu ve Paçacıoğlu, 2016).

Yaşam kalitesini etkileyen faktörler arasında bulunan gelir, “bir ekonomik birimin belli bir süre içinde kazandığı aylık, kira vb. getiri” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2023). Araştırma konusu ile bağlantılı gelir kavramı, gelir dağılımındaki eşitsizlik, gelir kontrolü, harcama ve borçlanma alışkanlıkları vb. finansal konuların yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisi yerli ve yabancı yazında araştırma konusu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Finansal dayanıklılığı ekonomik kaynaklar, finansal katılım, finansal yetenek ve sosyal sermaye bileşenleri ile ifade eden Jayasinghe, Selvanathan ve Selvanathan, (2020), yaptıkları araştırma sonucunda; bireylerin yaşam gereksinimleri için yeterli paralarının kalmamasının ve finansal hizmetlere erişimlerinde yaşadıkları zorlukların yaşam memnuniyetlerini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca acil durumlar için para ayırabilen, sosyal bağları olan ve zor zamanlarında yakınlarından destek alabilen bireylerin ise yaşam memnuniyetlerinin diğer bireylere göre çok daha iyi olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Finansal dayanıklılık üzerine çalışma yapan bir diğer çalışmada finansal dayanıklılık ile bozuk ruhsal sağlık arasında negatif ilişkiye rastlanmıştır (Essel-Gaisey, Okyere, Forson ve Chiang, 2023). Fergusson ve diğerlerinin (2015), yaptıkları araştırma sonucuna göre ise ruhsal bozukluklar yaşam memnuniyetini, yaşam memnuniyeti de ruhsal bozuklukları etkilemektedir.

Yaşam memnuniyeti ve finansal değişkenler üzerine yapılan diğer çalışmalarda da ekonomik sıkıntıların yaşam kalitesini olumsuz etkilediği (Murphy ve Scott, 2014), yüksek gelir eşitsizliğinin düşük yaşam memnuniyeti ile ilişkisinin bulunduğu (Lei, Shen, Smith ve Zhou, 2018; Schwarze ve Härpfer, 2007;

Suriyanrattakorn ve Chang, 2022) ve finansal stresin yaşam memnuniyetini düşürdüğüne (Heo, Lee ve Park, 2020) dair bulgular bulunmaktadır.

Yaşam memnuniyeti belirleyicileri üzerine yerli yazın incelendiğinde araştırmaların büyük çoğunluğunun Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hazırladığı araştırma ve endeksler üzerine yapıldığı gözlemlenmiştir. 2019 yılı Yaşam Memnuniyeti Araştırmasını mikro veri seti kullanarak ikili lojistik regresyon yöntemiyle analiz eden Ulutürk Akman, (2021) yapmış olduğu analiz sonucunda hane halkı geliri memnuniyetinin yaşam memnuniyetini artırdığına ulaşmıştır. Eygü ve Kılınç, (2020)'ın TÜİK'in Kayseri ilinde 2786 kişiye uyguladığı 2013 Yaşam Memnuniyeti Anketi verilerini kullanarak yaptıkları araştırma sonucunda ise bireylerin yaşam memnuniyetini etkileyen değişkenler arasında gelirin de bulunduğu tespit edilmiştir. Acar, (2019) ise yine TÜİK'in İllerde Yaşam Endeksi değerlerini kullanarak yaptığı araştırmada yaşam memnuniyeti ile gelir arasında bir ilişkinin olmadığı gözlemlenmiştir.

Yıldırım Kutbay ve Bağcı, (2020), üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada; algılanan finansal yeterlik, finansal endişeler, finansal değişime uyum ve planlanan finansal bütçe üzerinde duran finansal gerginlik kavramının yaşam memnuniyeti üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda finansal gerginlik ve yaşam memnuniyeti arasında negatif bir ilişkiye rastlanmıştır.

Bakan (2020) ise yazdığı yüksek lisans tezinde temel finansal bilgi, tasarruf ve harcamanın yaşam tatminini pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

IV. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

A. Araştırmanın Örnekleme

Araştırmanın örneklemini Ankara'da bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinde çalışan 18 yaş üzeri idari ve akademik personel oluşturmaktadır. Örnekleme ulaşabilmek için bütün üniversitelere resmi yazı gönderilmiş ve Google Forms ile hazırlanan çevrimiçi anket formunun idari ve akademik personele e-posta aracılığıyla gönderilmesi talep edilmiştir. Dönüşlerin yetersiz olması sonucunda anket formu üniversitelerin Web sayfalarında açık olarak bulunan idari ve akademik personel e-postalarına araştırmacı tarafından tek tek iletilmiştir. Toplamda 6168 kişiye e-posta gönderilmiştir. Gönderilen e-postalar sonrasında 541 kişiden cevap alınmıştır. Örneklem büyüklüğü net olmayan araştırmalarda örneklem sayısının %95 güven aralığında 384 kişi olması yeterli görülmektedir (Çıngı, 1994). Bu bağlamda 541 kişiden oluşan örneklemin evreni temsil edeceği kanaatine varılmıştır.

Örneklem hakkındaki detaylar Tablo 1'de görülebilir. Buna göre katılımcıların yaklaşık yarısı 30-39 yaş aralığındadır (%49,7), bunu sırayla %20,3 ile 40-49 yaş aralığı ve %11,5 ile 50 yaş ve üzeri takip etmektedir. Katılımcıların ortalama yaşları $Ort=37,59$ 'dur ($ss=9,93$). Cinsiyet dağılımında ise katılımcıların %66,2'si kadın, %33,1'i erkektir. %0,7'si ise cinsiyetini belirtmek istememiştir. Medeni durumda katılımcıların %50,6'sı evli, %49,4'ü bekâr olarak dağılım gözlenmektedir. Eğitim düzeyine bakıldığında yüksek lisans eğitim (%39,0) düzeyine sahip katılımcılar önde gelmektedir. Bunu doktora derecesine sahip

olanlar (%36,8) izlemektedir. Finansal konularda eğitim alanların oranı %20,0 iken, katılımcıların %67,3'ünün çocuksuz, %19,2'sinin 1 çocuklu ve %11,8'inin 2 çocuklu olduğu görülmektedir. Ailedeki kişi sayısı incelendiğinde, katılımcıların %39,5'i 2 kişi ve daha altı kişilik ailelerde yaşamakta, %27,0'si 3 kişilik, %24,8'i 4 kişilik ve %8,8'i 5 ve daha fazla kişiden oluşan ailelere sahiptir. Ailedeki kişi sayısı 0 ile 12 kişi arasında değişmekte olup ortalama olarak $Ort=2,93$ 'tür ($ss=1,35$). Bireysel emeklilik sistemine sahip olanların oranı %43,3 iken, sisteme dahil olmayanların oranı %56,7'dir. Katılımcıların aylık hane halkı geliri 4.000 TL ile 400.000 TL arasında değişmektedir. Ortalama aylık hane halkı geliri $Ort=18.811,41$ TL'dir ($ss=13726,99$). Aylık bireysel gelirleri ise 1.000 TL ile 210.000 TL arasında değişmektedir. $Ort=57.382,84$ TL'dir ($ss=903805,66$).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerinin Dağılımı

Demografik Öz.		n	%
Yaş	30 altı	71	18,5
	30-39	191	49,7
	40-49	78	20,3
	50 ve üstü	44	11,5
Cinsiyet	Kadın	358	66,2
	Erkek	179	33,1
	Belirtmemiş	4	0,7
Medeni durum	Bekar	267	49,4
	Evli	274	50,6
Eğitim durumu	Lise	8	1,5
	Önlisans	10	1,8
	Lisans	113	20,9
	Yüksek lisans	211	39,0
	Doktora	199	36,8
Finansal konularda eğitim, kurs, seminer vb. alma	Evet	108	20,0
	Hayır	433	80,0
Çocuk sayısı	Yok	364	67,3
	1	104	19,2
	2	64	11,8
	3	9	1,7
Ailedeki kişi sayısı	2 ve altı	212	39,5
	3	145	27,0
	4	133	24,8
	5 ve üstü	47	8,8
Bireysel emeklilik	Var	234	43,3
	Yok	307	56,7
	Min-Maks	Ort	ss
Yaş	20-85	37,59	9,93
Aylık hane halkı geliri	4000-400000	18811,41	13726,99
Aylık bireysel gelir	1000-210000	57382,84	903805,66
Ailedeki kişi sayısı	0-12	2,93	1,35

Tablo 2’de katılımcıların mensubu oldukları üniversitelerin dağılımı ve katılımcı sayıları gösterilmektedir.

Tablo 2. Mensubu Olunan Üniversitelerin Dağılımı

	n	%	
Ankara Bilim Üniv.	6	1,1	
Ankara Hacı Bayram Veli Üniv.	28	5,2	
Ankara Medipol Üniv.	6	1,1	
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniv.	7	1,3	
Ankara Sağlık Bilimleri Üniv.	1	0,2	
Ankara Sosyal Bilimler Üniv.	28	5,2	
Ankara Üniv.	24	4,4	
Mensubu olduğunuz üniversite	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniv.	20	3,7
Atılım Üniv.	111	20,5	
Başkent Üniv.	9	1,7	
Çankaya Üniv.	10	1,8	
Gazi Üniv.	77	14,2	
Hacettepe Üniv.	81	15,0	
İhsan Doğramacı Bilkent Üniv.	2	0,4	
Orta Doğu Teknik Üniv.	73	13,5	
TED Üniv.	19	3,5	

B. Ölçme Araçları/Bağımlı Değişken

Yaşam Memnuniyeti: Katılımcıların yaşam memnuniyetini ölçmek amacıyla Lavalley, Hatch, Michalos ve McKinley (2007) tarafından geliştirilen ve Akın ve Yalnız (2015) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması (Ki-Kare=11.46, sd=4; RMSEA=.080; CFI=.98; IFI=.98; GFI=.98; AGFI=.94; SRMR=.033) yapılan Yaşam Memnuniyeti Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek kullanımı için Ahmet Akın’dan izin alınmıştır. Ölçek tek boyutludur. 7’li likert tipi bir derecelendirmeye (“1” Kesinlikle katılmıyorum - “7” Kesinlikle katılıyorum) sahip olan ölçek 5 maddeden oluşmaktadır. Temel bileşenler faktör analizinde öz değeri 1’den büyük olan tek boyutlu bir yapı elde edilmiştir ve toplam varyansın %65’ini açıklamaktadır. Yapı geçerliğini belirlemek için uygulanan uyum geçerliği çalışmasında Yaşam Memnuniyeti Ölçeği’nin özsayı (r=.64), özaldatma (r=.44) ve olumlu duygulanım (r=.20) ile pozitif, olumsuz duygulanım ve depresyon ile negatif ilişkili olduğu görülmüştür. Ölçeğin orijinalinin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı .87 olarak bulunmuştur. Ölçekte 3. ve 4. maddeler ters kodlanmaktadır. Akın ve Yalnız (2015), ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenirlik katsayısını .73 olarak hesaplamış ve ölçeğin yapı geçerliği için uygulanan doğrulayıcı faktör analizinde 5 maddeden oluşan ve tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği görülmüştür. Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach’s Alpha güvenirlik katsayısı .83 olarak hesaplanmıştır (Tablo 3). Cronbach’s Alpha katsayısı ölçeğin güvenirlik düzeyini vermektedir. Katsayı 0 ile 1 arasında değişmektedir. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenirliği şu şekilde yorumlanmaktadır (Nunnally, 1967). “.00 $\leq$ α < .40” ise ölçek güvenilir değildir. “.40 $\leq$ α < .60” ise ölçeğin güvenirliği düşük, “.60 $\leq$ α < .80” ise ölçek oldukça güvenilir, “.80 $\leq$ α < 1.00” ise

ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Bu sonuçlara göre, Yaşam Memnuniyeti Ölçeği yüksek derecede güvenilirirdir.

Araştırmada Yaşam Memnuniyeti Ölçeği için verilen puanlar 5 ile 35 puan arasında değişmektedir. Ortalama puan $Ort=22,14$ ($ss=6,25$) olarak bulunmuştur. Bu sonuç da genel olarak katılımcıların yaşamlarından orta düzeyde memnun olduklarını göstermektedir (Tablo 3).

C. Ölçme Araçları/Bağımsız Değişkenler

Finansal Sağlık: Katılımcıların finansal sağlıklarını ölçmek amacıyla Financial Health Network (Finansal Sağlık Ağı) tarafından geliştirilen ve (Çopur ve Doğan, 2022, 2023) tarafından geçerlik ve güvenilirlik hesaplaması (Ki-Kare= 77.156 , $p<.01$; GFI=.99; AGFI=.98; CFI=.89; TLI=.79; RMSEA=.058; RMR=.098) yapılan, sekiz finansal sağlık göstergesi belirlenerek hazırlanan Finansal Sağlık Ölçeği (Financial Health Network, 2020) kullanılmıştır. Ölçek kullanıcılara açık olarak yayınlanmaktadır. Financial Health Network (FHN), finansal sağlığın dört bileşenini tanımlamıştır: Harcama, Tasarruf Etme, Borçlanma ve Planlama. Bu bileşenler bireylerin günlük finansal faaliyetlerini yansıtmaktadır. FHN finansal sağlık puanı, bireylerin finansal sağlığının bütünsel, anlık görüntüsünü sağlar. Puan, FHN'nin finansal sağlık göstergesine karşılık gelen sekiz çoktan seçmeli anket sorusuna dayanmaktadır. Ankette belirtilen sekiz soruya yanıt veren her birey, bir FHN Finansal Sağlık Puanı ve finansal sağlığın dört bileşeniyle uyumlu dört alt puan almaktadır. Finansal sağlık puanları ve 40'ın altındaki alt puanlar "Kırılgan", 40'tan 79'a kadar olan puanlar "Başa Çıkma", 80 ve üzeri puanlar ise "Sağlıklı" olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmada Finansal Sağlık Ölçeği üzerindeki puanlar geniş bir dağılıma sahiptir. En düşük puan 9 iken en yüksek puan 93 olarak belirlenmiştir. Ortalama puan $Ort=61,87$ 'dir ($ss=15,58$). Araştırmada kullanılan Finansal Sağlık Ölçeğine göre 40-79 puan arasında puan alan bireyler, bireysel finansal yönetimleri ile başa çıkabilen bireyler olduğundan bu araştırmada bireyler Finansal Sağlık başlığında belirtilen sekiz göstergenin hepsinde olmasa da bazılarında sağlıklı sonuçlar bildirmektedir (Financial Health Network, 2020) (Tablo 3). Daha önce ülkemizde yapılan çalışmalarda ölçeğin Cronbach's Alpha iç tutarlık güvenilirliği .71 olarak belirtilmiştir. Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı .74 olarak hesaplanmıştır. Buna göre ölçek oldukça güvenilirirdir.

Finansal Refah: Katılımcıların finansal refah düzeylerini ölçmek için Consumer Financial Protection Bureau, (2015) tarafından geliştirilen, Çopur ve Menjivar (2018) tarafından geçerlik ve güvenilirlik hesaplaması yapılarak Aktaş Özdemir ve Çopur (2023) tarafından Alpha güvenilirlik katsayısı hesaplanarak kullanılan Finansal Refah Ölçeğinden yararlanılmıştır. Ölçek kullanıcılara açıktır. Bu sebeple ölçek kullanımı için ayrıca izin alınmamıştır. CFPB Finansal Refah Ölçeği, ilk altı soru için "0=hiç, 1=çok az, 2=biraz, 3=çok iyi, 4=tamamen" ve son dört soru için "0=hiçbir zaman, 1=nadiren, 2=bazen, 3=sık sık, 4=her zaman" olmak üzere on adet 5'li likert tipi ifade içermektedir (örn. beklenmedik büyük bir harcama ile başa çıkabilirim). Ölçeğin Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı daha önce Türkiye'de yapılan çalışmalarda .74 ve .78 olarak belirtilmiştir. Bu araştırma

kapsamında ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .89 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Ölçekten alınan puanlar 14 ile 86 puan arasında değişmektedir. Ortalama puan $Ort=52,18$ ($ss=10,90$) olarak hesaplanmıştır (Tablo 3). Bu sonuç katılımcıların finansal refah düzeyinin orta seviyede olduğunu göstermektedir (Consumer Financial Protection Bureau, 2015).

Finansal Özgüven: Katılımcıların finansal özgüvenlerini ölçmek amacıyla Norvilitis ve Mao, (2013) tarafından geliştirilen Finansal Özgüven Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı için Jill M. Norvilitis'ten izin alınmıştır. Tek boyutlu olan bu ölçek 10 maddeden oluşmaktadır (örn. kredi kartlarımı kullanmayla ilgili yeteneklerime güveniyorum). 5'li likert tipinde hazırlanan ölçekte 1 "Kesinlikle Katılmıyorum"u, 5 "Kesinlikle Katılıyorum"u ifade etmektedir. Ölçekte 3., 6.,7. ve 9. maddeler ters kodlanmaktadır. Araştırmada Finansal Özgüven Ölçeği için verilen puanlar 15 ile 50 puan arasında bir dağılım göstermektedir. Ortalama puan $Ort=34,94$ ($ss=6,30$) olarak hesaplanmıştır. Yüksek finansal özgüven puanının yüksek finansal özgüven düzeyi göstergesi olmasından yola çıkarak bu sonuç, katılımcıların finansal özgüven konusunda genellikle pozitif bir yaklaşıma sahip olduğunu göstermektedir (Norvilitis ve Mao, 2013) (Tablo 3). Araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .83 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre ölçek yüksek derecede güveniliridir.

Ölçeğin Türkçe geçerlik analizleri araştırmacının doktora tez çalışmasında yapılmıştır. Yapılan analizde KMO ve Bartlett test sonuçlarına Finansal Özgüven ($KMO=0,842$) KMO değeri 0,500'den büyük ve Baartlett X^2 testi anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Buna göre ölçek Açıklayıcı Faktör Analizine uygundur, normal dağılım göstermektedir. Ölçek tek faktör üzerinden değerlendirilmiştir. Ölçeğin faktör yükleri 0,402-0,771 arasında değişen 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin açıklanan varyans oranı %40,339'dur. Faktör yükü düşük madde bulunmamaktadır.

Finansal Sosyal Karşılaştırma: Katılımcıların finansal sosyal karşılaştırma düzeylerini ölçmek amacıyla Norvilitis ve Mao, (2013) tarafından geliştirilen Finansal Sosyal Karşılaştırma Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin kullanımı için Jill M. Norvilitis'ten izin alınmıştır. Tek boyutlu olan bu ölçek 9 maddeden oluşmaktadır (örn. sıklıkla sahip olduğum şeyleri arkadaşlarımla sahip olduklarıyla karşılaştırım). 5'li likert tipinde hazırlanan ölçekte "1 Kesinlikle Katılmıyorum"u, "5 Kesinlikle Katılıyorum"u ifade etmektedir. Ölçekte 4. ve 7. maddeler ters kodlanmaktadır. Araştırmada Finansal Sosyal Karşılaştırma Ölçeği için verilen puanlar 9 ile 39 puan arasında değişmektedir. Ortalama puan $Ort=17,90$ ($ss=5,55$) olarak bulunmuştur. Yüksek finansal sosyal karşılaştırma puanının düşük finansal sosyal karşılaştırma düzeyi göstergesi olmasından yola çıkarak bu sonuç, katılımcıların genel olarak orta seviyede finansal sosyal karşılaştırma düzeyine sahip olduklarını göstermektedir. Bu araştırma kapsamında ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı .82 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre ölçek yüksek derecede güveniliridir.

Bu ölçeğin de Türkçe geçerlik testi araştırmacının doktora tezinde yapılmıştır. KMO ve Bartlett test sonuçlarına göre; Finansal Sosyal Karşılaştırma (KMO=0,843) KMO değeri 0,500'den büyük ve Bartlett X^2 testi anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Buna göre ölçek Açıklayıcı Faktör Analizine uygundur, normal dağılım göstermektedir. Ölçek tek faktör üzerinden değerlendirilmiştir. Ölçeğin faktör yükleri 0,548-0,809 arasında değişen 8 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin açıklanan varyans oranı %45,856'dır. Faktör yükü düşük olan "8" nolu madde ölçekten çıkarılmıştır. Bu şekilde ölçek 9 değil 8 madde üzerinden değerlendirilmiştir.

Demografik değişkenler: Ölçeklerin yanı sıra daha önce yapılan benzer çalışmalardan yararlanılarak katılımcıların demografik özellikleri hakkında da sorular yönlendirilmiştir. Bu özellikler; medeni durum, yaş, eğitim, cinsiyet, aylık hane halkı geliri, çocuk sahibi olma durumu, ailedeki kişi sayısı, aylık bireysel gelir, finansal konularda eğitim alıp almama durumu ve bireysel emekliliğe sahip olup olmama durumudur.

D. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Araştırmada kullanılan dört bağımsız değişkenin de orijinal dili İngilizcedir. İngilizceden Türkçeye çeviri geçerliği aşamasında İngiliz Kültürü ve Edebiyatı ve İngilizce Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı Başkanlıklarında görevli öğretim üyelerinden görüş ve onay alınmıştır.

Veriler SPSS ile analiz edilmiştir. Güven düzeyi %95 olarak belirlenmiştir. Kategorik (nitel) değişkenler için frekans (n) ve yüzde (%), sayısal (nicel) değişkenler için ortalama (Ort.), standart sapma (ss), en düşük ve en yüksek istatistikleri verilmiştir. Çalışmada demografik özelliklere göre karşılaştırmalarda bağımsız gruplar *t* testi, tek yönlü ANOVA, ölçekler arası ilişkilerde Pearson korelasyon testi, model testlerinde çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Pearson korelasyon testi; nicel iki değişken arasındaki ilişkinin yönünün ve şiddetinin belirlenmesinde kullanılan test tekniğidir. Bağımsız gruplar testi; bağımsız iki grubun sayısal bir ölçüm bakımından karşılaştırılmasında kullanılan test tekniğidir. Tek yönlü ANOVA testi; bağımsız ikiden fazla ($k>2$) grubun sayısal bir ölçüm bakımından karşılaştırılmasında kullanılan test tekniğidir. Çoklu doğrusal regresyon; bir bağımlı değişken üzerinden birden fazla bağımsız değişkenin etkisinin incelendiği test tekniğidir. Tablo 3'te araştırmada kullanılan ölçeklerin betimsel istatistikleri verilmiştir.

Tablo 3. Ölçek Puanlarının Normalliğinin Sınanması (n=541)

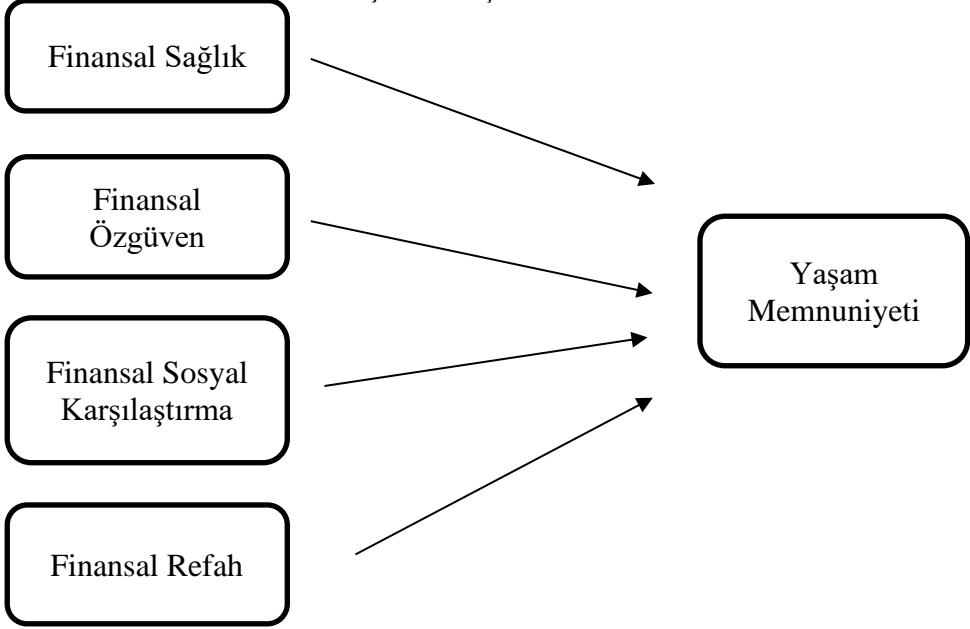
Ölçekler	Min	Maks	Ort	ss	Çarpıklık	Basıklık	Cronbach's Alpha
Finansal Sağlık	9	93	61,87	15,58	-0,49	-0,11	0,741
Finansal Özgüven	15	50	34,94	6,30	-0,33	-0,02	0,832
Finansal Sosyal Karşılaştırma	8	37	17,90	5,55	0,36	-0,21	0,823
Finansal Refah	14	86	52,18	10,90	-0,11	0,32	0,888
Yaşam Memnuniyeti	5	35	22,14	6,25	-0,36	-0,37	0,825

Nicel değişkenlerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +3 ile -3 arasında olması normal dağılım için yeterli görülmektedir (Hopkins ve Weeks, 1990). Sonuçlara göre Finansal Sağlık, Finansal Refah, Finansal Özgüven, Finansal

Sosyal Karşılaştırma ve Yaşam Memnuniyeti ölçek puanlarının normal dağılım gösterdiği (çarpıklık ve basıklık katsayıları sınırı içerisinde) kabul edilmiştir. Analizlerde parametrik yöntemlerin kullanılması uygun görülmüştür.

E. Araştırma Modeli ve Hipotezler

Şekil 1. Araştırma Modeli

H1: Finansal sağlık, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

H2: Finansal özgüven, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

H3: Finansal sosyal karşılaştırma, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

H4: Finansal refah, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

V. BULGULAR

Araştırmada kullanılan ölçekler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon testi kullanılarak belirlenmiştir. Tablo 4'te görüldüğü üzere araştırmaya katılanların yaşam memnuniyeti ile finansal sağlığı ($r=0,425$, $p<0,001$), finansal özgüveni ($r=0,342$, $p<0,001$) ve finansal refahı ($r=0,552$, $p<0,001$) arasında anlamlı ve pozitif yönlü; finansal sosyal karşılaştırmaları ($r= -0,211$, $p<0,05$) arasında ise anlamlı ve negatif yönlü ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki; bireylerin finansal sağlıkları, finansal özgüvenleri ve finansal refahları arttığında yaşam memnuniyetlerinin de artacağını, finansal sosyal karşılaştırma eğilimleri arttığında ise azalacağını göstermektedir.

Katılımcıların finansal refahı ile finansal sağlıkları ($r=0,704$, $p<0,001$) ve finansal özgüvenleri ($r=0,539$, $p<0,001$) arasında anlamlı ve pozitif yönlü, finansal sosyal karşılaştırmaları ($r= -0,316$, $p<0,001$) arasında ise anlamlı ve negatif yönlü

ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki; bireylerin finansal sağlıkları ve finansal özgüvenleri arttıkça finansal refahlarının da artacağını, finansal sosyal karşılaştırma eğilimleri arttığında ise azalacağını göstermektedir.

Katılımcıların finansal sosyal karşılaştırma eğilimleri ile finansal sağlıkları ($r = -0,106$, $p < 0,05$) ve finansal özgüvenleri ($r = -0,252$, $p < 0,001$) arasında anlamlı ve negatif yönlü ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki; bireylerin finansal sağlıkları ve finansal özgüvenleri arttıkça finansal sosyal karşılaştırma eğilimlerinin azalacağını göstermektedir.

Katılımcıların finansal özgüvenleri ve finansal sağlıkları ($r = 0,480$, $p < 0,001$) arasında anlamlı ve pozitif yönlü ilişki bulunmaktadır. Bu ilişki; bireylerin finansal sağlıkları arttıkça özgüvenlerinin de artacağını göstermektedir.

Tablo 4. Finansal Sağlık, Finansal Özgüven, Finansal Sosyal Karşılaştırma, Finansal Refah ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişki

		Finansal Sağlık	Finansal Özgüven	Finansal Sosyal Karşılaştırma	Finansal Refah	Yaşam Memnuniyeti
Finansal Sağlık	r	1	0,480**	-0,106*	0,704**	0,425**
	p		0,000	0,014	0,000	0,000
Finansal Özgüven	r		1	-0,252**	0,539**	0,342**
	p			0,000	0,000	0,000
Finansal Sosyal Karşılaştırma	r			1	-0,316**	-0,211**
	p				0,000	0,000
Finansal Refah	r				1	0,552**
	p					0,000
Yaşam Memnuniyeti	r					1
	p					

** $p < 0,001$, * $p < 0,05$ anlamlı ilişki var, $p > 0,05$ anlamlı ilişki yok, $0 \leq r \leq 0,25$ çok zayıf, $0,26 \leq r \leq 0,49$ zayıf, $0,50 \leq r \leq 0,69$ orta, $0,70 \leq r \leq 0,89$ güçlü, $0,90 \leq r \leq 1$ çok güçlü; Pearson korelasyon testi

Araştırmanın modelini ve hipotezleri test etmek için Çoklu Doğrusal Regresyon analizinden yararlanılmıştır. Model incelendiğinde;

$$YM = \beta_0 + \beta_1 FS + \beta_2 FÖ + \beta_3 FSK + \beta_4 FR + \hat{\epsilon}_{it}$$

YM: Yaşam Memnuniyeti, β_0 : Model Sabit Terimi, β_1 : Finansal Sağlık Katsayısı, β_2 : Finansal Özgüven Katsayısı, β_3 : Finansal sosyal Karşılaştırma Katsayısı, β_4 : Finansal Refah Katsayısı, $\hat{\epsilon}_{it}$: Hata Terimi

Finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma değişkenlerinin yaşam memnuniyeti üzerindeki etkileri istatistiksel olarak anlamsızdır. Bu nedenle yaşam memnuniyetini açıklamada önemli bir etkiye sahip değildir ($p > 0,05$). Finansal refah değişkeni ise yaşam memnuniyetini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde etkilemektedir ($\beta = 0,462$, $t = 8,277$, $p < 0,001$). Model, toplam değişimin %31,1'ini açıklamaktadır (Tablo 5). Bu analiz sonucuna göre yaşam memnuniyetini açıklamada yalnızca finansal refahın etkili olduğu görülmektedir. Finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırmanın yaşam memnuniyetini açıklamadaki etkileri bu çalışmanın sonuçlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 5. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	β	t	p	F	p	R ²
Yaşam Memnuniyeti	Finansal Sağlık	0,072	1,386	0,166	60,533	0,000**	0,311
	Finansal Özgüven	0,047	1,068	0,286			
	Finansal Sosyal Karşılaştırma	-0,046	-1,184	0,237			
	Finansal Refah	0,462	8,277	0,000**			

** $p < 0,001$, * $p < 0,05$ anlamlı etki var, $p > 0,05$ anlamlı etki yok, Çoklu doğrusal regresyon

VI. TARTIŞMA

Bireylerin finansal sağlık, finansal refah, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırmalarının yaşam memnuniyetleri üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla planlanan ve yürütülen bu çalışma, Ankara’da bulunan vakıf ve devlet üniversitelerinde çalışan idari ve akademik personel üzerinde yapılmış ve çalışmaya 541 kişi katılım göstermiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların finansal sağlık puanları değerlendirildiğinde; finansal yönetimleri ile başa çıkabilen bireyler olduğu, finansal refah puanları değerlendirildiğinde; finansal refah düzeylerinin orta seviyede olduğu, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma puanları değerlendirildiğinde; orta düzeyde finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma düzeyine sahip oldukları ve yaşam memnuniyeti puanları değerlendirildiğinde ise yaşamlarından orta düzeyde memnun oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu çalışmayı destekler nitelikte, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Meslek Yüksekokullarında görevli akademik ve idari personel üzerinde yapılan çalışmada bireylerin finansal iyi oluş düzeyleri orta seviyede bulunmuştur (Önem, 2022). Literatürde bireylerin finansal iyi oluş düzeyleri ile finansal refah düzeyleri aynı bağlamda (financial wellness/financial well being) değerlendirilmektedir.

Bu çalışmadan farklı olarak Ankara’da bulunan 4 devlet üniversitesi (Ankara Üniv., Gazi Üniv., Hacettepe Üniv. ve ODTÜ) akademisyenleri üzerinde yapılan çalışma sonucunda katılımcıların yarısına yakını (%46,52) varlıklarının düzeyini hiç tatmin edici bulmamaktadır (Gönen ve Özmete, 2007). Bu sonuç katılımcıların finansal refahlarının da düşük olduğu sonucunu doğurmaktadır. Dumlupınar Üniversitesi akademik personeli üzerinde yapılan bir başka çalışmada ise katılımcıların finansal refah durumlarından duydukları memnuniyetin sınırlı düzeyde olduğu gözlemlenmiştir (Ünal, Düger ve Özyaşar, 2015).

Bu çalışmadan farklı olarak Türkiye’de bulunan 8 üniversite üzerinde yapılan bir başka çalışmada üniversite akademik çalışanlarının yaşam memnuniyetleri ortalamasının üzerinde bulunmuştur (Toker, 2012).

Çalışma sonucunda değişkenler arasındaki ilişki incelendiğinde;

- Yaşam memnuniyeti ile finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal refah arasında anlamlı-pozitif yönlü, finansal sosyal karşılaştırma arasında anlamlı-negatif yönlü ilişki saptanmıştır.
- Finansal refah ile finansal sağlık ve finansal özgüven arasında anlamlı-pozitif yönlü, finansal sosyal karşılaştırma arasında anlamlı-negatif yönlü ilişki bulunmuştur.
- Finansal sosyal karşılaştırma ile finansal sağlık ve finansal özgüven arasında anlamlı-negatif yönlü ilişki belirlenmiştir.

- Finansal özgüven ile finansal sağlık arasında anlamlı-pozitif yönlü ilişkiye rastlanmıştır.

Bütün bu sonuçlar değerlendirildiğinde; bireysel finansman yönetimlerini doğru yapan, bu doğrultuda aldıkları kararlarda kendine güvenen ve finansal anlamda diğer insanlarla kendini karşılaştırmayan bireylerin finansal olarak refah düzeylerinin ve yaşamlarından duydukları memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğunu söyleyebilmek mümkündür.

Araştırmanın sonuçlarını destekleyen, Amerika’da yapılan bir çalışma sonucunda da finansal sağlık ve yaşam memnuniyeti arasında anlamlı ve pozitif ilişkiye rastlanmıştır (Vittengl, 2024).

Üniversite öğrencileri üzerinde daha önce yapılan bir başka çalışmada; finansal okuryazarlık alt boyutlarından ikisinin (“temel bankacılık ürünlerine ilişkin bilgi” ve “harcama, tasarruf ve temel finans bilgisi”) yaşam tatminini anlamlı-pozitif yönde etkilediği, ancak diğer iki alt boyut olan “vergi ve mevzuat bilgisi” ve “emeklilik ve sigortacılık bilgisi” ile yaşam tatmini arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Bakan, 2020).

Araştırmanın modeli incelendiğinde ise;

- H1 “finansal sağlık, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir”, H2 “finansal özgüven, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir” ve H3 “finansal sosyal karşılaştırma, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir” hipotezleri doğrultusunda finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırmanın yaşam memnuniyetini açıklamada etkilerinin bulunmadığı sonucuna ulaşıldığından H1, H2 ve H3 hipotezleri reddedilmiştir.

Bu sonuçların aksine Çopur ve Doğan’ın (2023) çalışmasında finansal sağlığın yaşam memnuniyetini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

- H4 “finansal refah, yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilemektedir.” hipotezi doğrultusunda finansal refahın yaşam memnuniyetini anlamlı bir şekilde etkilediği sonucuna ulaşıldığından H4 hipotezi ise kabul edilmiştir.

Çalışmayı destekler nitelikte, Yıldırım Kutbay ve Bağcı’nın (2020) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma sonuçları doğrultusunda harcama kontrolü yapan kişilerin yaşam memnuniyetlerinin yüksek olduğu ve kendilerini finansal açıdan gergin hissetmediği tespit edilmiştir. Bir başka çalışmada ise; bireyin elindeki menkul kıymetin tükenmesinin ve finansal hizmetlere erişimdeki sorunların yaşam memnuniyeti üzerinde önemli olumsuz etkileri bulunduğu, acil durumlar için para biriktirmenin ise yaşam memnuniyetine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır (Jayasinghe ve diğerleri, 2020)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda bireysel finansal yönetiminin kişilerin yaşamları üzerindeki kaçınılmaz etkileri bilimsel olarak da doğruluğunu göstermiştir. Bu doğrultuda bireylerin finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma düzeylerinin finansal refahları üzerindeki etkisi ve finansal

refah düzeylerinin de yaşam memnuniyetleri üzerindeki etkisinin önemi göz ardı edilmemeli, bireylerin finansal eğitimlerine de diğer eğitimlere gösterildiği düzeyde özen gösterilmelidir. Bireylerin yaşamlarından duydukları memnuniyet ile ülkelerin de maddi ve manevi olarak kalkınmalarının önemi değerlendirildiğinde bireysel finansman yönetiminin ilköğretim çağından başlayarak eğitim müfredatlarında yer alması fikri üzerine bilimsel çalışmalar yapılmalı ve yapılan çalışmalar doğrultusunda gerekli aksiyonlar alınmalıdır.

Teknolojik alt yapının da gücü doğrultusunda bireysel finansman yönetimini güçlendirecek hali hazırda uygulamalar bulunmaktadır. Bu uygulamaların daha da geliştirilmesi ve hitap ettiği kitlelerin/yaş gruplarının genişletilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, desteklerin verilmesi; bireylerin yaşam memnuniyetleri üzerine pozitif etki sağlayacaktır.

Yerli yazında özellikle finansal sağlık, finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma üzerinde çalışmaların az olması, konuların yalnızca üniversite çalışanları üzerinde değil farklı kesimdeki bireyler üzerinde de çalışılması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Finansal özgüven ve finansal sosyal karşılaştırma ölçeklerinin yerli yazında hiç kullanılmamış olması çalışmanın bu anlamda bir ilk olmasını da sağlamaktadır.

Çalışmanın yalnızca üniversite personelleri üzerinde yapılması çalışmanın sınırlılığı olarak değerlendirilebilir. Bu doğrultuda, kullanılan ölçeklerin daha büyük bir örneklem üzerinde uygulanması bilime katkı sağlayacaktır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Makalenin tüm süreçlerinde Yönetim ve Ekonomi Dergisi'nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Katkı Oranları

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı

Yazarın herhangi bir kişi ya da kuruluş ile çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKÇA

- Acar, Y. (2019). Türkiye’de Yaşam Memnuniyetinin Belirleyicileri: İller Üzerine Bir Yatay Kesit Analizi. *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 146-157.
- Akın, A. ve Yalnız, A. (2015). Yaşam memnuniyeti Ölçeği (YMÖ) Türkçe formu: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 95-102. doi:10.17755/esosder.68461
- Aktaş Özdemir, M. ve Çopur, Z. (2023). Evli Bireylerin Evlilik Kalitesi, Finansal Refah ve Özel Refahları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Beykoz Akademi Dergisi*, 11(1), 98-114. doi:10.14514/beykozad.1200580
- Alkaç Özdemir, G. (2023). Tüketici Finansal Sağlığı : Bibliyometrik Analiz. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (98), 109-140. doi:10.25095/mufad.1257421
- Aydiner Boylu, A. ve Paçacıoğlu, B. (2016). Yaşam kalitesi ve göstergeleri. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8(15), 137-150. doi:10.20990/kilisiibfakademik.266011
- Bakan, A. Z. (2020). *Finansal Okuryazarlık, Yaşam Tatmini ve Liderlik Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Alan Araştırması*. İnönü Üniversitesi.

- Beale, E. M. ve Cude, B. J. (2017). College Students' Attitudes toward Debt. *International Journal of Undergraduate Research and Creative Activities*, 9(5), 1-110. doi:10.7710/2168-0620.1099
- Bhatia, S. ve Singh, S. (2023). Exploring Financial Well-Being of Working Professionals in the Indian Context. *Journal of Financial Services Marketing*. doi:10.1057/s41264-023-00215-x
- Brüggen, E. C., Hogreve, J., Holmlund, M., Kabadayi, S. ve Löfgren, M. (2017). Financial well-being: A conceptualization and research agenda. *Journal of Business Research*, 79, 228-237. doi:10.1016/j.jbusres.2017.03.013
- Carton, F. L., Xiong, H. ve McCarthy, J. B. (2022). Drivers of Financial Well-Being in Socio-Economic Deprived Populations. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 34, 100628.
- Consumer Financial Protection Bureau. (2015). *Measuring financial well-being*.
- Çam, A. V., Ayaydın, H., Tosunoğlu, B., Yeşilçelebi, G. ve Akdeniz, F. (2018). Finansal Sağlık Skoru Endeksi: TR90 Bölgesi Pilot Uygulaması. *ICOAEF'18 IV. International Conference on Applied Economics and Finance & EXTENDED WITH SOCIAL SCIENCES* içinde (ss. 47-64).
- Çıngı, H. (1994). *Örnekleme Kuramı*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Feen Fakültesi Basımevi.
- Çopur, Z., Çiçek, B. ve Pekmezci, P. (2015). Kaynakların Yeterliği Algısı ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*, 1-15.
- Çopur, Z. ve Doğan, N. (2022). Individuals Financial Health During The Covid-19 Pandemic. *Journal of Management and Economic Studies*, 4(2), 118-134. doi:10.26677/TR1010.2022.1017
- Çopur, Z. ve Doğan, N. (2023). Financial Well-Being and Life Satisfaction of Individuals During the Covid-19 Outbreak. *Journal of Buusiness, Economics and Finance*, 12(2), 68-82. doi:10.17261/pressacademia.2023.1739
- Çopur, Z. ve Menjivar, J. R. (2018). The Potential Impact of Time Perspective on Financial Capability: An Empericak Study in Turkey. *Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi*, 2(2), 18-26.
- Disney, R. ve Gathergood, J. (2013). Financial Literacy and Consumer Credit Portfolios. *Journal of Banking and Finance*, 37(7), 2246-2254. doi:10.1016/j.jbankfin.2013.01.013
- Essel-Gaisey, F., Okyere, M. A., Forson, R. ve Chiang, T.-F. (2023). The Road to Recovery: Financial Resilience and Mental Health in Post-Apartheid South Africa. *SSM - Population Health*, 23, 1-14. doi:10.1016/j.ssmph.2023.101455
- Eygü, H. ve Kılıç, A. (2020). Yaşam Memnuniyeti Üzerinde Etkili Olan Faktörlerin Araştırılması: Kayseri İli Örneği. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(Özel Sayı), 3593-3618. doi:10.26466/opus.791217
- Falahati, L. ve Paim, L. H. (2011). Gender Differences in Financial Well-Being Among College Students. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 5(9), 1765-1776.
- Fergusson, D. M., McLeod, G. F. H., Horwood, L. J., Swain, N. R., Chapple, S. ve Poulton, R. (2015). Life Satisfaction and Mental Health Problems (18 to 35 Years). *Psychological Medicine*, 45(11), 2427-2436. doi:10.1017/S0033291715000422
- Financial Health Network. (2020). *FinHealth Score Toolkit*.
- Financial Health Network. (2023). Financial Health Network. <https://finhealthnetwork.org/> adresinden erişildi.
- Fu, J. (2018). Ability and Opportunity to Act: What Predicts Financial Health in Developed and Emerging Economies? *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.3155064
- Gibbons, F. X. ve Buunk, B. P. (1999). Individual Differences in Social Comparison: Development of a Scale of Social Comparison Orientation. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(1), 129-142.
- Gönen, E. ve Özmete, E. (2007). Finansal Refah - Finansal Yönetim Sürecinden Duyulan Tatmin, Finansal Davranışlar ile Öz-saygı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Aile ve Toplum*, 3(11), 57-69. doi:10.21560/spcd.08107
- Gutman, A., Garon, T., Hogarth, J. ve Schneider, R. (2015). *Understanding and Improving Consumer Financial Health in America*.

- Heo, W., Lee, J. M. ve Park, N. (2020). Financial-Related Psychological Factors Affect Life Satisfaction of Farmers. *Journal of Rural Studies*, 80, 185-194. doi:10.1016/j.jrurstud.2020.08.053
- Hopkins, K. D. ve Weeks, D. L. (1990). Tests for Normality and Measures of Skewness and Kurtosis: Their Place in Research Reporting. *Educational and Psychological Measurement*, 50(4), 717-729.
- Imarhiagbe, B. O., Saridakis, G. ve Mohammed, A.-M. (2017). Do Bank Credit Rejection and Financial Education Affect Financial Self-Confidence? *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 23(6), 1033-1051.
- Jayasinghe, M., Selvanathan, E. A. ve Selvanathan, S. (2020). The Financial Resilience and Life Satisfaction Nexus of Indigenous Australians. *Economic Papers*, 39(4), 336-352. doi:10.1111/1759-3441.12296
- Lavallee, L. F., Hatch, P. M., Michalos, A. C. ve McKinley, T. (2007). Development of the contentment with life assessment scale (CLAS): Using daily life experiences to verify levels of self-reported life satisfaction. *Social Indicators Research*, 83(2), 201-244. doi:10.1007/s11205-006-9054-6
- Leach, L. J., Hayhoe, C. R. ve Turner, P. R. (1999). Factors Affecting Perceived Economic Well-Being of College Students: A Gender Perspective. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 10(2), 11-24.
- Lei, X., Shen, Y., Smith, J. P. ve Zhou, G. (2018). Life Satisfaction in China and Consumption and Income Inequalities. *Review of Economics of the Household*, 16(1), 75-95. doi:10.1007/s11150-017-9386-9
- Murphy, E. ve Scott, M. (2014). "After the Crash": Life Satisfaction, Everyday Financial Practices and Rural Households in Post Celtic Tiger Ireland. *Journal of Rural Studies*, 34, 37-49. doi:10.1016/j.jrurstud.2013.12.005
- Norvilitis, J. M. ve Mao, Y. (2013). Attitudes towards Credit and Finances among College Students in China and the United States. *International Journal of Psychology*, 48(3), 389-398.
- Nunnally, J. C. (1967). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Önem, H. B. (2022). Finansal İyi Oluş Düzeyine Demografik Faktörlerin Etkisi: Üniversite Personeli Üzerine Bir Uygulama. *Olu Journal of Faculty of Humanities and Social Sciences*, 3(1), 46-51. doi:10.54614/OJFHSS.2022.1037991
- Parker, S., Castillo, N., Garon, T. ve Levy, R. (2016). *Eight Ways to Measure Financial Health. Center for Financial Services Innovation (CFSI)*.
- Santos, D. B., Mendes-Da-Silva, W., Flores, E. ve Norvilitis, J. M. (2016). Predictors of Credit Card Use and Perceived Financial Well-Being in Female College Students: A Brazil-United States Comparative Study. *International Journal of Consumer Studies*, 40, 133-142. doi:10.1111/ijcs.12234
- Schwarze, J. ve Härpfer, M. (2007). Are People Inequality Averse, and Do They Prefer Redistribution by the State? Evidence from German Longitudinal data on Life Satisfaction. *Journal of Socio-Economics*, 36(2), 233-249. doi:10.1016/j.socec.2005.11.047
- She, L., Rasiah, R., Turner, J. J., Guptan, V. ve Sharif Nia, H. (2022). Psychological Beliefs and Financial Well-Being among Working y: The Mediating Role of Financial Behaviour. *International Journal of Social Economics*, 49(2), 190-209. doi:10.1108/IJSE-07-2021-0389
- She, L., Waheed, H., Lim, W. M. ve E-Vahdati, S. (2023). Young Adults' Financial Well-Being: Current Insights and Future Directions. *International Journal of Bank Marketing*, 41(2), 333-368. doi:10.1108/IJBM-04-2022-0147
- Suriyanrattakorn, S. ve Chang, C. L. (2022). Does Life Satisfaction Vary with Inequality and Social Mobility? *Social Sciences and Humanities Open*, 6, 1-10. doi:10.1016/j.ssaho.2022.100326
- Taft, M. K., Hosein, Z. Z., Mehrizi, S. M. T. ve Roshan, A. (2013). The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing and Financial Concerns. *International Journal of Business and Management*, 8(11), 63-75. doi:10.5539/ijbm.v8n11p63

- Toker, B. (2012). Life Satisfaction Among Academicians: An Empirical Study on the Universities of Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 47(1976), 190-195. doi:10.1016/j.sbspro.2012.06.637
- Türk Dil Kurumu. (2023). Türk Dil Kurumu Sözlükleri. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.
- Ulutürk Akman, S. (2021). Mutluluk ve Yaşam Memnuniyetinin Belirleyicileri: Türkiye İstatistik Kurumu Yaşam Memnuniyeti Araştırması Üzerine Analizler. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, (81), 35-69. doi:10.26650/jspc.2021.81.986105
- Ünal, S., Düger, Y. S. ve Özyaşar, H. (2015). Finansal Rehaf Hali: Dumlupınar Üniversitesi Akademisyenlerine Yönelik Ampirik Bir Araştırma. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 62(600), 37-45.
- Vittengl, J. R. (2024). Lower Household Income, Financial Literacy, or Financial Health - Which is the Strongest Risk Factor and Outcome or Depressive Symptomatology? *Journal of Affective Disorders*, 344(October 2023), 18-24. doi:10.1016/j.jad.2023.10.019
- Yıldırım Kutbay, A. ve Bağcı, H. (2020). Finansal Davranışlar, Finansal Gerginlik ve Yaşam Memnuniyeti Arasındaki İlişkiler: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 2020.

SUMMARY

There are many variables that affect individuals' levels of satisfaction with their lives. Among these variables, "income" has become one of the most important variables affecting individuals' life satisfaction, especially with the economic difficulties Türkiye has experienced recently. Considering that individuals' ability to intervene in the external economy is much lower than their ability to intervene in their own income, being able to manage their own income in the most efficient way can significantly affect their life satisfaction.

It is possible to talk about four main topics for a healthy income management; spending, saving, borrowing and planning. An individual who can manage these four main topics efficiently can be called a financially healthy individual. In addition to being able to manage personal finances in a healthy way, individuals' confidence that they can manage their personal finances correctly and individuals not comparing themselves financially with other individuals and focusing only on themselves are among the important variables for efficient income management. It can be thought that individuals who manage their income by paying attention to these variables will feel better financially, will be financially well-off, and that financial well-being and other variables will positively affect the life satisfaction of individuals.

Based on this idea, this study aims to measure whether individuals' financial management affects their life satisfaction by taking into account the financial variables mentioned above. In order to make the necessary measurements for this purpose, academic and administrative employees aged 18 and over working at state and foundation universities in Ankara were determined as a sample. In order to reach the sample, after the official letter sent to all universities together with the online survey, an e-mail was sent one by one to the employees whose e-mail information was open on the web pages, as the responses were much lower than expected. In total, 541 people responded to 6168 e-mails sent.

When the demographic characteristics of the participants are briefly evaluated; Approximately half of them are aged 30-39 (49.7%), followed by those

aged 40-49 with 20.3% and those aged 50 and over with 11.5%. In terms of gender distribution, 66.2% of the participants are women and 33.1% are men. 0.7% did not want to indicate their gender. In marital status, 50.6% of the participants are married and 49.4% are single. Considering the level of education, participants with a master's degree (39.0%) are the leading participants. This is followed by those with a doctoral degree (36.8%).

The survey sent to employees includes scales measuring individuals' levels of financial health, financial self-confidence, financial social comparison, financial well-being and life satisfaction. In line with the answers given to these scales, the relationships of the variables with each other and the effect of the independent variables financial health, financial self-confidence, financial social comparison and financial well-being on the dependent variable life satisfaction were measured.

The relationships between the variables were examined and as a result; there is a significant-positive relationship between life satisfaction and financial health, financial self-confidence and financial well-being, and a significant-negative relationship between financial social comparison; significant-positive relationship between financial well-being and financial health and financial self-confidence, significant-negative relationship between financial social comparison; significant-negative relationship between financial social comparison and financial health and financial self-confidence; a significant-positive relationship was found between financial self-confidence and financial health.

The effect of independent variables on the dependent variable was examined and as a result; it was concluded that financial health, financial self-confidence and financial social comparison had no effect on explaining life satisfaction, and financial well-being significantly affected life satisfaction.

In the light of these results, those who manage individual finances correctly; we can say that individuals who pay attention to their spendings, savings, borrowing and planning, are self-confident in their financial management, and do not compare themselves financially with other people are financially well-off and, accordingly, satisfied with their lives. Considering how important individuals who are satisfied with their lives are for the happiness of countries and the world, it becomes clear that individuals need to be educated on their financial management, starting from primary school age.